

חשבונו עובר ושב מאת שלמה פרנקל

פשוט מגעיל

אני מקווה שלרבותי הקוראים יצא לקרוא בשבועון זה את הידיעה על המטכ"ל אשר נתן לחייל מצטיין שרון שחוסר מידו של "מחבל" אותו חייל מצטיין, הוא החייל שגילה את החולייה המסוכנת.

כאשר שמעתי על המעשה הזה, נתתי קפתי בתחושת גועל עמוקה ופיתאומית, שאולי היתה קצת לא מובנת, אלמלא הסיפור הבא:

יום אחד בא אדם אל הפסיכיאטר ונשכב על ספתו. "אדוני הפסיכיאטר", הוא אומר, "אני לא יודע מה לעשות! אשתי חושבת שאני מגעיל! ילדי חושבים שאני מגעיל! חברי חושבים שאני מגעיל! אפילו אנשים שאינם מכירים

פסיכיאטר ודקוח
אין בעיה

אותי בטוחים שאני מגעיל? זהו, אדוני הפסיכיאטר. כולם חושבים שאני מגעיל! זו הבעיה שלי!"

נעץ הפסיכיאטר באיש מבט אחד ודי, ואמר לו: "אין לי שום בעיה, אדוני. אתה פשוט מגעיל!"

הזה בעניין השעון. זה פשוט מגעיל.

הטראומה חוזרת

לאחד השרים החשובים במדינה התקלקלה המכונית 300 מטרים לפני שהגיע הביתה בצפון תל-אביב. הנהג שלו הציע להזמין מונית, אבל השר חשך בדעתו ובסוף אמר, אתה יודע מה? נלך ברגל!

וכך, בפעם הראשונה מאז שהיה לשר, הלך השר 300 מטרים שלמים ברגל, ככה סתם, ברחוב, כאילו שהוא היה בן-אדם פשוט. בדרך הכירו אותו אנשי שים, והיו גם אחדים שלא הכירו אותו, ובכלל הוא הצליח לקלוט משהו ממה שהרחוב חושב, והיה מאוד נסער ונגרש בשיבת הממשלה.

העם שכח מהטראומה! הזעיק השר את עמיתיו, אתמול הייתי בעם, ולא תאמינו מה ששמעתי! היה אפילו אחד שאמר שם החזירו את ימית, אפשר גם להחזיר את אריאל! אתם תופסים, עמיתי השרים! פשוט אי-אפשר לסמוך על הזיכרון של העם הזה! הם כבר שכחו את הטראומה! היתה טראומה — והופ — איננה עוד! מה שמעניין אותם זה הבורסה, הנסיעות לחו"ל, ודברים מהסוג הזה! אף אחד לא התייחס באור פן טראומטי למאורע הטראומטי של הפינוי הטראומטי מימית הטראומטית! זה לא ייתכן להמשיך בצורה כזאת!

ובכן, עמיתי השרים, סיכם השר שירד לרחוב, יש לזה רק פיתרון אחד! פיתרון אחד ויחיד! צריך להקריין לפחות פעם בשבוע את כתבת הטלוויזיה ש-עשינו על הפינוי הטראומטי! כתבה נפלאה זאת היתה! הכתבה הכי טובה שהממשלה עשתה! ואין טעם שנתבייש בכתבה הזאת! הסיוור שלי ברחוב הור" כיה שפעם אחת להראות את זה — בהחלט לא מספיק! אני תובע בכל תוקף שהממשלה תחליט כאן מייד ו-ל-אלתר שהכתבה תוקרן לפחות פעם בש-בוע, וגם תוכנס לתכניות הלימודים ב-בתי-הספר! אחרת אנחנו צפויים לאסון!

נעשים כל הרעשים העמומים אשר שמעת בתוך הזחל"ם חדים מאוד. לפתע, אדוני ראש-הממשלה, אתה שומע יבבה משונה מאוד ליד אוזןך. מין צליל שורקני כזה, ששום כלי נגינה בעולם — למרות שירי המשוורים — אינו יכול להשמיע. אתה מפנה את ראשך לאחור, אדוני ראש-הממשלה, והנה אתה רואה את ממש של החייל אשר יצא מן הזחל"ם ממש מאחוריך, והנה הם עיסה נוראה ומ-רוסקת. אתה צועק: "חובש!" — והנה עוד יבבה אתה שומע, וכל אותה העת, אדוני, יודע אתה כי את שריקת הכ-דור שיפגע בך — חס ושולם — לעולם לא תשמע.

בשם הכדורים השורקים, אדוני ראש-הממשלה, אני מבקש ממך — פחדו נורא שכמוני — תחשוב פעמיים. ואם לא יס-פיקו לך פעמיים — תחשוב פעם שלי-שית.

נב. אני מקווה שסידורי הדואר במ-דינתנו יאפשרו למיכתב זה להגיע ליעדו לפני שהכדורים יתחילו לשרוק.

אני יודע, אדוני ראש-הממשלה, כי עוד בנעוריי נאלץ הייתי לברוח מפני החיה הנאצית, וממנה נמלטת בעור ש-יניך (ואגב, בחודמנות זאת, שלח נא ד"ש חס למר אכסל שפרינגר, ידיך הטוב). אני יודע גם שנאסרת על-ידי המיטרה החשאית של הצורך הסטאליניסטי, ו-חוויות לא-ניעמות עברו על הוד מעלתך בפרק החווא של חייד ההיסטוריים (ו-היום ממלאת גאוה גדולה את ליבנו כאשר הנשק הישראלי הטוב, בצד ה-נשק הסובייטי, מגן על ארגנטינה ה-נאבכת באימפריאליסט הברזילי. ועוד יו-דע אני שהתגייסת באומץ לצבאו של ה-גנרל הפולני אנדרס, ועימו הגעת לארץ-ישראל, שאז נקראה גם בשם המשונה פלסטינה. ועוד יודע אני כי אחר-כך היתת ראש המחתרת האמיתית, איש ש-פרס הושם על ראשו, וחיוו היו נתונים בסכנה נוראה. היה עליך להתחפש, אדו-ני ראש-הממשלה, ולהתחכם לצר ול-אוייב.

ועוד יודע אני, אדוני מר בגין, כי ה-עובדה שלא נלחמת באומץ בשורות צבא-ההגנה לישראל במלחמת הקוממיות, לא היתה תלויה בך. בן-גוריון סירב בכל תוקף לחייל אותך. ואתה, כמובן, בחוש האחריות הממלכתי שפיתחת כבר אז, לא העלית בדעתך לשנות שם, להתי-גייס באופן אנונימי וכיוצא באלה מע-שים שלא ייעשו במדינה מתוקנת, ולו-גם כדי להלחם כנגד צעיר בן 35 על מישמר המולדת.

ואחר-כך, אדוני ראש-הממשלה, מ-ש-נבחרת לכנסת, מובן כי שוחררת משירות המילואים, ככל האדונים הנבחרים ה-אחרים.

ובכן, אדוני ראש-הממשלה, בכל ה-ביוגרפיה המפוארת הזאת קשה לי להבחין בעיקבותיו הבלתי-נמחים של הכדור השורק ליד האוזן. זה הכדור השורק שגדולי הפרואאינקנים כתבו עליו ספרים, זה הכדור השורק שטובי המ-שוררים שרו לו. זה הכדור השורק ש-גדולי הנואמים היללו את נועם צליליו.

מובן שלא היה זה באשמתך, אדוני ראש-הממשלה. אילו היה הדבר תלו-י בך — בטוח אני — לא היית מהסס להשליך את נפשך מגד, וקול שריקות הכדורים היה אך מגביר ומחדד את הפטריוטיזם הטובע בדמך היהודי הגאה. אך חווייה זו בדיוק, אדוני ראש-הממשלה, חוויית הכדור השורק, "בשמה אני בא לדבר אליך היום. בשמה אני בא לבקש — חכה קצת. התייעץ עם עוד כמה מומחים. אל תמהר.

הרשה לי, אדוני ראש-הממשלה, לת-אר באזניך את החווייה אשר אותה — לרוע המזל — לא הזדמן לך להכיר באופן אינטימי.

תארינא לך, מר בגין, שאתה חייל לא צעיר, בן 35, נניח, כנילך בשנת 1948, בבית מחכים לך אשתך עליזה אשר אהבת, ובניך ובנותיך מחמלי-נפ-שך. והנה אתה יושב לך בזחל"ם, ול-גופך חולצה דקה. על ראשך קסדה, ובידך אתה מחזיק רובה. והנה, אדוני ראש-הממשלה, ניתנת הפקודה: החו-צה!

דלת הזחל"ם נפתחת, אדוני ראש-המ-שלה, ואתה קופץ ממנו החוצה, ובן רגע

דעה בעניין הזה, והייתי מבקש להש-מיעה באזניך.

אודה ואתודה, אדוני ראש-הממשלה, הדעה הזאת אשר לי היא סובייקטי-בית לחלוטין, וכל כולה תלויה ב-דבר. והנה הדבר: בדיוק עכשיו אני טרוד בשירות מילואים שלי. מילחמה מפו-ארת בלבנון, אשר "תכרית ותאבד, תש-מיד ותחסל" את מי שלא יהיה, מיל-חמה שכזאת עלולה להפוך את שירות המילואים שלי, עניין משעמם ומעצבן סתם, לחווייה דרמאטית מסוג הבלתי-חביב ביותר.

רואה אתה, אדוני ראש-הממשלה, איני מתיימר לדבר בשם אינטרסים לאו-מיים, בשם ביטחון האומה, או בשם ההיסטוריה. אני מדבר בשם הכדורים השורקים.

בעניין זה, אדוני ראש-הממשלה, היי-תי רוצה לפנות אליך בשאה הבאה: וזו השאלה: האם שמעת מעודך, מר בגין, כדור שורק ליד אוזןך?

בגין חייל-גיבור
35 בן

כדור שורק ליד האוזן

שלום ראש-ממשלתי היקר, מר בגין. יש לי בקשה מאוד אישית אליך, ואין לי דרך לפנות אליך אלא בכתב. במידה רבה, גם אשמתיך היא זו. הנה טרחת להזמין את ראשי האופוזיציה של הוד מעלתך להתייעצות ביטחונית דחו-פה, אשר בה שאלת לדעתם על ה-מילחמה בלבנון. ואילו אלי לא פנית ואותי לא שאלת.

והנה למרבית הפלא, גם לי יש